

Inleiding

Stichting LOS ondersteunt het netwerk van de hulpverlening aan mensen zonder verblijfsvergunning. Wij doen dat door :

- informatievoorziening
- netwerkbetovordering
- gezamenlijke lobby op thema's die relevant zijn voor de hulpverlening aan mensen zonder verblijfsvergunning

Daarnaast onderhoudt Stichting LOS het Meldpunt Vreemdelingendetentie: een gratis telefonische helpdesk om vreemdelingen te ondersteunen die klagen over hun detentieomstandigheden.

Inhoudsopgave

A.	Regulier werk: informatievoorziening/ informatieuitwisseling.....
B.	Thematische inzet en lobby in 2019
B-1.	Basisrechten ongedocumenteerden.....
B-2.	Zinnvolle dagbesteding en onderwijs
B-3.	Vreemdelingendetentie.....
C.	Projecten.....
C-1.	Uitrol project Monitoring effecten nieuw landelijk BBB-beleid
C-2.	Project Humaniteit in het Terugkeerproces (Monitoring van uitzettingen).....
C-3.	Project Langdurig ongedocumenteerden
D.	Randvoorwaarden
D-1.	Organisatie.....
D-2.	Samenwerking
D-3.	Financiële basis
E.	Begroting.....

A. Regulier werk: informatievoorziening/ informatieuitwisseling

Stichting LOS onderhoudt het contact met de hulpverlenende instellingen en particulieren, onder andere door antwoord te geven op adviesvragen, de twee-wekelijkse nieuwsbrieven en door bijeenkomsten zoals het Platform Migranten zonder Verblijfsvergunning. In 2019 zullen we een communicatieplan maken om de

zichtbaarheid van Stichting LOS te vergroten. Het Platform Migranten zonder Verblijfsvergunning willen we aanvullen met gespecialiseerde overleggen.

Stichting LOS ondersteunt bovendien via het Meldpunt Vreemdelingendetentie ongedocumenteerden in Vreemdelingendetentie met hun klachten over de detentieomstandigheden door middel van de gratis telefonische helpdesk. Op basis van deze informatie informeren wij het brede publiek door middel van de nieuwsbrief van het Meldpunt, rapportages, en inbreng in het politieke debat over vreemdelingendetentie.

In 2019 gaat deze inzet onverminderd door, het vormt de basis van ons werk.

B. Thematische inzet en lobby in 2019

Als onderdeel van ons reguliere werk in 2019 zullen we ons ook blijven bezighouden met de volgende thema's die relevant zijn voor de hulpverlening aan ongedocumenteerden en vreemdelingen in detentie:

B-1. Basisrechten ongedocumenteerden

Ook mensen zonder verblijfsvergunning hebben rechten. Juridisch vastgelegd zijn bijvoorbeeld het recht op medisch noodzakelijke zorg en onderwijs voor minderjarigen, maar ook huurrecht en arbeidsrecht blijven geldig voor ongedocumenteerden. Over het recht op onderdak is de laatste jaren uitgebreid geprocedeerd, wat heeft geresulteerd in de Bed, Bad en Brood (BBB) locaties en de Landelijke Vreemdelingenvoorziening (LVV) pilots. Stichting LOS volgt de ontwikkelingen op dit gebied op de voet, verspreidt deze informatie via de gebruikelijke kanalen, zorgt ervoor dat organisaties van elkaars werk op de hoogte zijn, en spreekt zich uit waar dat mogelijk en zinvol is.

1a Onderdak en levensonderhoud voor iedereen toegankelijk maken

De website Stichting LOS wordt veel gebruikt voor de adresgegevens van opvangorganisaties; deze gegevens houden we ook in 2019 actueel. We verzamelen relevante jurisprudentie over de toegang tot de BBB/ LVV en verspreiden die onder de hulpverlening voor ongedocumenteerden. Bovendien onderhouden we de contacten met lokale hulpverleners en ambtenaren uit actieve BBB-gemeenten en het ministerie om te overleggen, te lobbyen en up-to-date te blijven.

1b Website basicrights.nl blijven updaten en ondersteunen Unions

De komende jaren zullen we de website basicrights.nl blijven onderhouden. De inhoudelijke informatie komt van Stichting LOS. Daarnaast worden hulpverleners uit diverse steden gevraagd om lokale adressen aan te leveren en om hun lokale pagina te updaten.

Met de lancering van de website basicrights.nl op 30 juni 2017 is ook een start gemaakt van een Union, de samenwerking van ongedocumenteerden in diverse steden. Hiermee willen we hun zichtbaarheid vergroten en hen de gelegenheid geven om op te komen voor hun eigen rechten. Stichting LOS blijft in nauw contact met Here to Support en Amsterdam City Rights, die een project ontwikkelen voor het ondersteunen van Unions in Amsterdam en andere steden. Stichting LOS blijft deze vorm van zelforganisatie faciliteren door informatievoorziening, input te geven voor de lobby en te wijzen op relevante juridische en maatschappelijke ontwikkelingen.

1c Veilige aangifte

De landelijke politie heeft een langlopend project van de Amsterdamse politie overgenomen, waarin het doel wordt nagestreefd dat ook ongedocumenteerden zich veilig voelen om aangiftes te doen. Uit onze contacten met de landelijk verantwoordelijke bij de politie blijkt dat dit project sinds 2017 niet meer actief uitgedragen wordt. Het is verontrustend dat ongedocumenteerden niet meer veilig aangifte kunnen doen. Stichting LOS wil dit project bij de politie opnieuw onder de aandacht brengen. In 2019 zullen we de veilige

aangifte evalueren door follow-up onderzoek door een stagiair. De uitkomsten zullen we onder de aandacht brengen van de landelijke politie.

B-2. Zinnvolle dagbesteding en onderwijs

In 2015 startten we met een werkgroep Zinnvolle dagbesteding en Onderwijs. Daarmee schreven we een Manifest, organiseerden twee conferenties, en lieten twee studenten onderzoek doen. Ook andere organisaties pakten het thema op, en gingen samenwerken. Het onderwerp wordt nu ook meegenomen in de inrichting van de BBB- en LVV-opvang.

2a Toegang onderwijs 18+ers en zinnvolle dagbesteding ongedocumenteerden

Stichting LOS houdt de ontwikkelingen op het gebied van onderwijs en zinnvolle dagbesteding bij en plaatst regelmatig updates op de website iedereen-aandeslag.nl.

Voor zover de personele bezetting het toelaat pakt Stichting LOS individuele hulpvragen van ongedocumenteerde potentiële studenten actief op, we benaderen instellingen en zoeken naar oplossingen om hen te kunnen laten studeren. Informatie verspreiden we op de site iedereen-aandeslag.nl.

- Daarnaast leveren we input voor het [onderzoek van KIS naar Duldung](#) (april 2018) en zullen we de resultaten inzetten in de lokale en landelijke lobby

B-3. Vreemdelingendetentie

Sinds 2010 onderhoudt Stichting LOS het Meldpunt Vreemdelingendetentie, een helpdesk voor vreemdelingen in detentie, waarmee we de detentieomstandigheden monitoren en proberen te verbeteren. We ondersteunen individuele klachtprocedures, we bespreken onze ervaringen met de directie en we brengen structurele misstanden onder de aandacht van politici en media door middel van rapportages. Dankzij de samenwerking met Amnesty International en Dokters van de Wereld hebben we op deze manier bij kunnen dragen aan het sterk verminderen van visitaties en aan meer aandacht voor de negatieve effecten van isolatie als strafmaatregel.

3a Voortzetting Meldpunt Vreemdelingendetentie

De komende jaren willen we het Meldpunt graag voortzetten. Het is een unieke bron van informatie over de situatie binnen vreemdelingendetentie, die op geen enkele andere manier beschikbaar is. Dankzij deze informatie is het mogelijk om inzicht te krijgen in de gebeurtenissen 'achter de deur', en hier adequaat op in te spelen. De registratie en beantwoording van telefonische meldingen gaat vanzelfsprekend door en indien nodig dienen we klachten in en zijn we aanwezig bij beklagzittingen. Daarnaast hebben we tweemaal per jaar overleg met directies van van detentiecentra. We publiceren nieuwsbrieven en rapporten en leveren inbreng tijdens Europese conferenties bij het opstellen van nieuwe richtlijnen voor vreemdelingendetentie van de Raad van Europa.

3b Voortgaande opvolging van wetsvoorstel Terugkeer en Vreemdelingenbewaring

Met dit wetsvoorstel wordt vreemdelingendetentie losgemaakt van het strafrecht en ontstaat meer ruimte voor een lichter regime. Het wetsvoorstel is al in 2013 gepubliceerd, maar pas in 2018 door de Tweede Kamer aangenomen. Het is nog onduidelijk wanneer het in werking treedt.

Het Meldpunt Vreemdelingendetentie reageerde al diverse keren op dit wetsvoorstel en blijft dit doen tijdens de behandeling in de Eerste Kamer. Na invoering van het nieuwe regime zal het Meldpunt de effecten monitoren en bij de formele evaluatie van de wet onder de aandacht brengen van de Kamerleden.

C. Projecten

Naast het reguliere werk willen we in 2019 de volgende projecten uitvoeren of vervolgen:

C-1. Uitrol project Monitoring effecten nieuw landelijk BBB-beleid

Toelichting: Het doel van dit project is om de ontwikkelingen in de lokale BBB- en LVV-instellingen beter te monitoren: wie mag van de opvang gebruik maken en wat gebeurt er met de opgevangen en geweigerde ongedocumenteerden? Als deze informatie gezamenlijk gemonitord en gedeeld wordt, hebben organisaties meer inzicht in hun eigen werk en dat van collega-organisaties. Daarmee kunnen zij hun werk verbeteren en kan de lobby bij de lokale en landelijke overheid effectiever worden vormgegeven.

Dit project heeft LOS samen met ASKV-Amsterdam in 2018 gestart met een pilot. In deze pilot worden de weigeringen in Amsterdam gemonitord en is een start gemaakt met de verzameling van data over de opgevangen personen. De pilot loopt uit omdat het proces van samenwerking meer tijd kost, maar zal rond de jaarwisseling waarschijnlijk afgerond zijn met een nul-meting.

Na deze pilot hopen we het project uit te breiden naar enkele andere grote opvanginstellingen in het land.

Resultaten uitrol:

- maandelijks overzicht inclusief analyse van weigeringen, opvang en uitstroom in deelnemende BBB- en LVV-instellingen.
- training aan de lokale organisaties voor het gebruik van de gegevens voor eigen lobby-activiteiten.

Nodig: halftime onderzoeker plus stagiair, en deeltijd ICT-medewerker voor het bundelen van de databases van de verschillende gemeenten.

C-2. Project Humaniteit in het Terugkeerproces (Monitoring van uitzettingen)

Toelichting: Het Meldpunt is in 2018 gestart met een pilot van een halfjaar, om de uitzetting van ongedocumenteerden te monitoren. We beperken ons daarbij tot die aspecten waar Nederland een verantwoordelijkheid in draagt: meegeven bagage, geld en medicijnen; transport naar het vliegveld; overdracht aan de Marechaussee; de vlucht zelf; de doorlating in het land van herkomst door de immigratiedienst en douane aldaar; de vrije toegang tot het aankomstland en (waar dat is toegezegd bij de uitzetting) ook de overdracht aan medische zorg. De pilot is in februari 2019 afgelopen.

We hopen het project in 2019 te kunnen uitrollen.

Resultaten uitrol:

- faciliteiten creëren voor doelmatige hulpverlening bij meldingen.
- actief hulp verlenen bij misstanden tijdens de uitzetting, door middel van klachten en telefonische interventies.
- minstens één rapportage per jaar over de geconstateerde misstanden, deze onder de aandacht brengen van relevante media en politici.

Nodig: kosten ongeveer € 30.000 per jaar voor een halftime-medewerker plus twee (parttime) stagiairs.

C-3. Project Langdurig ongedocumenteerden

Toelichting: In 2018 zijn twee onderzoeken door studenten verschenen naar de leefsituatie van langdurig ongedocumenteerden, die we voor dit project afbakenen tot de groep die al langer dan 20 jaar in Nederland is en ouder is dan 50 jaar. Het centrum van hun leven ligt inmiddels in Nederland, terugkeer is voor hen geen optie meer. Maar overleven is steeds moeilijker geworden, met slechter wordende gezondheid, minder mogelijkheden om te werken en een slinkend netwerk. In de zomer van 2018 zijn twee scripties van stagiaires gepubliceerd, die een eerste inzicht geven in de achtergrond van deze doelgroep en mogelijkheden voor oplossingen. In Amsterdam is het Wereldhuis begonnen met individuele begeleiding. Op 8 oktober 2018 heeft staatssecretaris Harbers het besluit genomen tot instelling van een Onderzoekscommissie Langdurig verblijvende vreemdelingen zonder bestendig verblijfsrecht gepubliceerd. We willen onze expertise delen in deze Onderzoekscommissie. We bereiden een project voor in 2019.

Nodig: een deeltijd netwerker /lobbyist voor 3 jaar, in combinatie met enkele stagiaires voor het opsporen van de doelgroep en het optekenen van hun geschiedenis. Kosten: € 50.000 per jaar.

D. Randvoorwaarden

Het draaiend houden van het kantoor van Stichting LOS kost vanzelfsprekend ook personele inzet. Dit betreft bijvoorbeeld intern overleg, overleg met het bestuur en met andere partners in het veld, bijwonen van netwerkbijeenkomsten, overleg met fondsen en het schrijven van projectvoorstellen.

Stichting LOS zal in 2019 verder werken aan het versterken van de organisatie, door middel van:

1. Versterking van de organisatorische basis door beter gebruik te maken van de capaciteiten van de nieuwe bestuursleden en de Raad van Advies.
2. Vergroting van de slagkracht door strategische samenwerking met nieuwe organisaties.
3. Verbreding van de basis van financiers, die voor de projecten worden aangesproken.

D-1. Organisatie

In 2017-2018 hebben drie bestuursleden hun werk voor stichting LOS beëindigd, en zijn zes **nieuwe bestuursleden** aangetreden. Zij zullen in 2019 allen aanblijven.

In 2019 werken bij Stichting LOS twee medewerkers voor ieder 4 dagen per week, plus permanent 2 stagiaires in deeltijd voor het Meldpunt en 2 stagiaires voor het project Humaniteit in het Terugkeerproces. De **Raad van Advies**, die in 2017 is opgericht, bestaat uit 8 leden en zal ook in 2019 twee keer per jaar bijeenkomen. De ondersteuning van **MARA** wordt in 2019 gecontinueerd.

D-2. Samenwerking

Ook in 2019 zullen we nauw samenwerken met **lokale hulpverleners** uit het hele land. Daarnaast werken we samen met **thematische organisaties** zoals bijvoorbeeld Amnesty International, VluchtelingenWerk, Dokters van de Wereld, burgerrechtenorganisatie Kompas en het NJCM (Nederlands Juristencomité voor de Mensenrechten) dat o.a. de schaduwrapportages bij mensenrechtenverdragen coördineert. Deze netwerken blijven we onderhouden door regelmatig contact.

Voor onze **Europese samenwerking** maken we dankbaar gebruik van het netwerk via PICUM.

D-3. Financiële basis

We hopen in 2019 projectfinanciering te realiseren voor bovenstaande **projecten**. We zullen daarvoor naast de ons bekende fondsen ook fondsen benaderen buiten het al bekende circuit.

E. Begroting

Voor 2019 ziet de begroting er als volgt uit:

Regulier werk:	
A. Informatievoorziening	32.200
B-1 Basisrechten	9.200
B-2 Zinnvolle dagbesteding	9.200
B-3 Vreemdelingendetentie	34.400
D. Organisatie	28.400
Subtotaal	113.400
Projecten:	
C-1 Project Monitoring BBB (per jaar)	10.000
C-2 Project Humaniteit in het terugkeerproces (1jr)	23.000
C-3 Project Langdurig Ongedocumenteerden (per jaar)	50.000